

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ו כסלו תש"פ | דף היומי בבלי: גדה סב.

דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד תחילת סימן תמ"ט.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ב' 'זוכה בה' עד פרק ב' 'ואיתא במדרש'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער אהבת ה' פרק ה עד פרק ז

הטייס לנוסעים: "הגענו מהר כי מישהו דחף את המטוס" | היכן נוהגים לאכול אורז לבן בחנוכה ולמה? | המפקד בסיביר אמר משפט שנחרט לעד בזכרוננו של סבי ז"ל | 1789

הסיפור היומי

"במהלך הנסיעה משדה התעופה שחה לי אמי לפי תומה: משה, שמע סיפור מוזר. הטייס שלנו אמר שבטיסה הזאת התרחש דבר שהוא לא חווה כמותו במהלך 17 השנים שלו בקו תל אביב-ניו יורק..."

מי דחף את המטוס? - סיפור מדהים שהתרחש עם אחד מוותיקי תלמידי ישיבת פוניבז'

לישיבה ולמד תורה כל היום בהתמדה עצומה. את אהבת התורה המופלאה שקיננה בו, אי אפשר לשכוח גם אחרי שנים רבות. כולו תורה.

לאחר תקופה, הועמד ר' משה בפני דילמה קשה: נפשו היתה קשורה ברבו המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל, כל תלמידי התקופה זוכרים כיצד היה ר' משה יושב על המדרגה של הבימה בשעה שהמשגיח מסר שיחה לבני הישיבה, כדי להיות קרוב למשגיח ולשמוע כל מילה שיצאה מפיו. והנה בא ר' משה בא בברית האירוסין, מועד החתונה קרב ובא, ואמו רכשה כרטיס נסיעה מארצות הברית כדי להשתתף בשמחת נישואי בנה בארץ הקודש. זמן הנחיתה של המטוס: יום רביעי בשעה 7:00 בערב! - ור' משה לא ידע את נפשו. הרי באותה שעה מתקיימת שיחתו של רבו האהוב, אשר את דבריו שתה בצמא!

הוא פנה אל המשגיח והשיח את אשר על לבו: "איני מסוגל! לילה לפני חתונתי - ביום חמישי - להעדר מן הקביעות שלי, להאזין לדברי מוסר וכיבושין".
"כבד את אביך ואת אמך", פסק המשגיח נחרצות. "גש לבית

רבי משה גרטנר זצ"ל, מוותיקי תלמידי ישיבת וכולל פוניבז', היה מתמיד עצום, שהתהלך כל היום עטור בתפילין, ובכל עת מצוא, בדרכים, ואפילו כשיצא לרגע קט מבית המדרש, הלך עם טייפ ושמע שיעורים ודברי תורה. בשעת הלילה, לפני השינה, היה נרדם עם אפרכסת הטלפון ושומע את שיעור הדף היומי! ואף ברגעי חייו האחרונים, כשהיה מאושפז בבית החולים, הניחו, לפי בקשתו, מכשיר טלפון עם שיעור הדף היומי, וכך עלה לישיבה של מעלה!

רבי משה זצ"ל, היה מיוחד בקביעותיו. לכל דבר היה לו זמן קבוע, שממנו לא זו, יהא אשר יהא. היו לו חברותות בכל עת ובכל שעה בחלקים רבים של התורה הקדושה, וההספקים הבלתי רגילים שלו נבעו מכח הקביעות שעליה שמר כעל בבת עינו. מעשה נפלא התרחש אתו, ועל כך ברצוני לספר.

רבי משה גרטנר זצ"ל נולד בארץ החלומות, במקום נטול כל זיקה לרוחניות. במאמצים עילאיים פילס את דרכו בדרך לא זרועה, וביום מן הימים דרכה כף רגלו על מפתן דלתה של ישיבת פוניבז' שבבני ברק, וכעבור זמן קצר שכר דירה בסמוך

הנתיבות, קבל את פני אמך וכבדה כִּיאה וכִּיאות”.

מה רבה אפוא היתה התדהמה, כאשר בשעה 7:00 נראה ר' משה על מקומו הקבוע, יושב על המדרגה של הבימה ומאזין בשקיקה לשיחה!...
מיד לאחר תפילת ערבית ניגשו ושאלוהו: "מה אתה עושה פה???"

הוא חייך ואמר: "אמרתי להקב"ה - ריבוננו של עולם, אני רוצה לקיים שתי מצוות, גם לכבד את אמי, כמו שכתבת בתורתך, וגם להיות נוכח בעת שיחתו של המשגיח שמרווה את נשמתו בטל חיים. אדון העולמים - איך לסדר את שניהם ביחד, זה כבר עסק שלך!...
"אחר הצהריים, המשיך ר' משה לספר לתומו, "התקשרתי לשדה התעופה כדי לברר את שעת הנחיתה הסופית, ולהפתעתי הרבה התבררתי כי שעת הנחיתה המיועדת הוקדמה בשעתיים לשעה חמש.

"בדרכי חזור מבית הנתיבות עם אמי, היא שחה לפי תומה: 'משה, שמע סיפור מוזר. הטייס שלנו סיפר, שבטיסה הזאת התרחש דבר שהוא לא חווה במהלך שבע עשרה השנים שהוא משמש כטייס בקו תל אביב-ניו יורק. באמצעות מערכת הכריזה

הוא הודיע לנו, כי עקב שינוי מוזר ביותר ברוחות, נושבת רוח אדירה שהודפת את המטוס ללא הרף לכיוון ארץ ישראל, ולפיכך הנסיעה תתקצר בשעתיים תמימות!..."

ר' משה חייך והוסיף: "לא סיפרתי לאמא שאני אשם בזה... כי היא לא תבין, היא לא שמעה את המשגיח..."
לנוכח התגובות הנדהמות של שומעיו הגיב ר' משה באדישות:

"אתם חושבים שכל כך קשה להקב"ה לדחוף את המטוס?"...
אצל ר' משה הסיפור הזה לא עשה כל רושם. הוא חי את חייו באמונה תמימה וחושית, וכעבור זמן הוא אף שכח מכל הסיפור הזה, מפני שבשבילו זה לא היה "סיפור"! הוא ראה זאת כמוסכמה ברורה מאליה, שהקב"ה אשר יצר את העולם, נפח רוח חיים בבני האדם המהלכים בו, בורא העולם הממליך מלכים והמשפיל גאים - יעניק סייעתא דשמיא ליהודים המשתוקקים לקיים את דבריו. שהרי כל העולם כולו לא נועד אלא לקיים את לומדי התורה ועמליה. אז להשיב רוח בכנפיו של מטוס המרחף מעל האוקיינוס, זה באמת לא דבר גדול. בוודאי לא כאשר בזכות כך יהודי זוכה להתמיד בקביעותו הרוחנית.

(מכתב למערכת' שפורסם בגיליון 'מאורות הדף היומי' מס' 864)

עניינא דיומא - חנוכה

במקום עבודתי יש חדר קבוע לתפילות מנחה וערבית - האם צריך להדליק שם נרות חנוכה?

מקבץ שאלות ותשובות בדיני חנוכה מתוך משנה ברורה עם ביאורים ומוספים מהדורת 'דרשו'

בברכה, וביתר החדרים ללא ברכה, וכך דעתו גם לענין 'עזרת נשים' שמתפללים בקביעות בימות החול, שידליקו בה ללא ברכה; אולם לדעת הגר"נ קרליץ והגר"ח קניבסקי יש להדליק בברכה בכל 'שטיבל' שמתפללים בו בקביעות ויש בו 'ספר־תורה' לעצמו. [שו"ע תרעא, ז; ביאורים ומוספים 'דרשו', 70]

מהי כמות השמן הנדרשת להדלקת הנרות?

את נרות החנוכה יש להדליק בכמות שמן (או שעווה וכדו') המספיקה עד חצי שעה לאחר צאת־הכוכבים; ואף המדליקים לאחר צאת־הכוכבים צריכים להדליק בכמות המספיקה לחצי שעה; וביאר הגר"ח קניבסקי, ששעה זו היא שעה 'זמנית' לפי אורך הלילות של ימי החנוכה (אשר אורכה לכל היותר 70 דקות). יש שכתב בשם הגר"ז סולוביצ'יק שמלשון הרמב"ם נראה שבמקומות בהם יש עוברים ושבים עד השעות המאוחרות של הלילה, חובה להדליק בכמות שמן המספיקה עד שהרחוב מתרוקן, וכן נראה מלשון הריטב"א; ויש שכתב בשם הגר"ז

האם מדליקים נרות חנוכה בשטיבלאך?

נוהגים להדליק נרות חנוכה בבית־הכנסת בברכה - משום 'פרסומי ניסא'. ובית־הכנסת שאין מתפללים בו בקביעות שתיים מתוך שלש התפילות שבכל יום, דעת הגר"ש אלישיב שאין מדליקים בו, ולדעת הגר"נ קרליץ די בכך שמתפללים בו ערבית בקביעות; וכן דעת הגר"ח קניבסקי שאם מתפללים בו ערבית בקביעות מדליקים בו, ואף אם מתפללים בו בשבת ובמוצאי־שבת בלבד, מדליקים בו בערב־שבת ובמוצאי־שבת.

ומקום עבודה וכדומה, שיש בו חדר המשמש באופן קבוע לתפילות מנחה וערבית - דעת הגר"ח קניבסקי שמדליקים בו, אך לדעת הגר"ש אלישיב אין מדליקים אלא בבית־כנסת של ממש; ומקום שאינו מקורה ואינו מוקף כולו במחיצות, אך הוא משמש כמקום תפילה קבוע לרבים ככלל בית־כנסת, כמו הכותל המערבי, דעת הגר"ש אלישיב שמדליקים בו.

ובית־כנסת שיש בו אולם מרכזי וחדרים קטנים יותר המכונים 'שטיבלאך' - דעת הגר"ש אלישיב שיש להדליק באולם המרכזי

בכל לילה (למעט הלילה האחרון) חצי שעה לאחר הדלקתם. והמדליק בתוך ביתו, באופן שה'פרסומי'ניסא' הוא לבני הבית בלבד, דעת הגר"ש אלישיב שלכל הדעות אינו מחויב להדליק אלא בכמות המספיקה לחצי שעה; אולם, בכל-בו כתב בשם הרי"ף שראוי שהנרות ידלקו כל זמן שבני הבית נעורים. [שו"ע תרעב, ב, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים 'דרשו', 15-16]

להיפך, אך בכל מקרה - הוא עצמו נהג להחמיר ולהדליק בכמות המספיקה עד שהרחוב הסמוך לביתו התרוקן, וכך נהגו גם הגר"ש אויערבך והגר"ש אלישיב, אך לדעתם אין הדבר חובה אלא הידור מצוה בלבד; וכן דעת הגר"נ קרליץ. וכן לדעת האור-לציון אין חובה להדליק בכמות המספקת ליותר מחצי שעה, וכן כתב הגר"ח קניבסקי - שמנהג החזון-איש היה לכבות את הנרות

קול העם

"יומיים אחרי פרישתי מהעבודה לטובת לימוד תורה בכולל, הודיעו לפתע לרעייתי כי היא מפוטרת מעבודתה עקב צעדי התייעלות. ההודעה הכתה אותנו בתדהמה..."

"מעבירין ממנו עול דרך ארץ" - מעשה מדהים מכלי ראשון

יומיים אחרי פרישתי מהעבודה הודיעו לרעייתי כי היא מפוטרת מעבודתה עקב צעדי התייעלות של החברה בה עבדה. כמובן שההודעה הכתה אותנו בתדהמה. "הנה אני עושה צעד לקראת הבורא ובתמורה אני חוטף מהלומה קשה!?"... נותרנו במצב בו אני פרשתי מעבודתי, אשתי מפוטרת, ואני הולך 'לכולל'!... למרות הכל החלטנו כי זהו ניסיון משמים ואמשיך כמתוכנן ללכת לכולל. חלפו שבועיים, ואשתי קיבלה שיחה בה התבקשה להגיע לראיון עבודה בתחום בו עבדה. היא התקבלה לעבודה באופן מידי. משכורתה שולשה, במקום 5,000 ש"ח שהשתכרה, קיבלה הצעה של 15,000 ש"ח בתוספת תנאים משופרים. במקום לבזבז שלוש שעות ביום על נסיעות, עתה היא עובדת במרחק של 10 דקות מהבית. ובנוסף מדובר במשרה נחשקת שאנשים מנסים חודשים ושנים להשיגה, והנה זה השיג אותנו. ואני ב"ה בכולל ובעבודה הנוספת, ומרוויח הרבה יותר וזוכה גם למלא את הנשמה וגם להיות אבא ובעל טוב לבני המשפחה...

בעל המעשה: ג.ז

(פורסם בגיליון 'טיב הקהילה' פרשת מקץ תשע"ו)

הביטוי "עובד מצאת החמה עד צאת הנשמה" אינו סתם ביטוי כאשר מדובר ב. החזקתי בשתי משרות, בממוצע עבדתי בין 18 לעשרים שעות ביממה, כאשר סדר יומי התחיל בארבע לפנות בוקר וכלה בכחצות ליל. מיותר לציין כי את משפחתי כמעט ולא ראיתי שלא לדבר על תפילות שבמקרה הטוב חטפתי מכאן קדיש ומשם קדושה אם בכלל. לאחר שיעור על 'תכלית האדם בעולמו' ששמעתי מהרב גמליאל רבינוביץ שליט"א בשבת חתן, התחולל בי מהפך פנימי, כאשר בין הדברים אמר: "אם מציעים לאדם עבודה שלא מאפשרת לו תפילות בציבור, אזי סימן מובהק הוא משמים שאין העבודה הזו עבורו!"... השיעור עשה בי רושם, והודעתי לאשתי כי גמלה החלטה בליבי לעבוד אך ורק במשרה העיקרית, ואת חצי יומי הפנוי אממש בכולל בלימוד תורה. רעייתי שמחה על ההחלטה והביעה את תמיכתה בצעד זה למרות הדוחק הכלכלי שיווצר. את השבוע הראשון השארתי פנוי כדי להשלים את כל החסר בטיפול בצרכי הבית שהזנחתי, ואילו בשבוע שאחריו כבר סודרה עבורי חברותא בכולל.

אולי הסיפור שלך?
יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!
שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

"ואז אמר המפקד בסיביר משפט מלא טעם שנחרט לעד בזכרונו של סבי ז"ל: אל תאמרו שאינכם יכולים, אנשים עושים את זה..."

"גם אתם יכולים" | אחד מאלו שניסו והצליחו במונולוג אישי מרגש ומאלף

בחרותי. יש לציין שהיו לי כמה מגידי שיעורים בהיותי בישיבה, שהאחיבו עלי את לימוד הגמרא והתוספות בצורה שאי אפשר לתאר, ובמיוחד אזכור את המגיד שיעור 'בקיאות' בשיעור ב' בישיבה קטנה, שהאחיב עלי את לימוד הגמרא והתוספות ביותר בנועם מתיקות הסברתו. עד היום הנני זוכר את הטעם הטוב של התוספות הגדול בפרק 'מקום שנהגו' אודות ספחי שביעית, ואת הר"ן הגדול ב'הנודר מן המבושל' על מין במינו, ועוד ועוד, כך שידעתי שהתורה היא אהובה ומתוקה...

כך המשכתי מכולל לכולל, אך לצערי בכולם הרגשתי שאני לא לומד עבור עצמי, ולא בדרך שאני רוצה, אלא לפי המסגרת שאני מחוייב לה בכולל. בסופו של דבר יצאתי ממסגרת הכולל והתחלתי ללמוד באופן פרטי עם בחורים, אחר כך נכנסתי לעבוד במכון להוצאת ספרי קודש, שם הנני עובד עד היום הזה.

בשלב מסוים נדמה היה לי שלעולם לא אזכה להגשים את חלומי. פשוט הנתונים לא אפשרו זאת. אין לי מספיק זמן ביום (כך חשבתי על כל פנים) כדי להשקיע בפרויקט הזה, זה יותר מדי גדול עלי, ואני נשאר במשבצת שלי. כמובן, לא זנחתי את לימוד הגמרא, ולמדתי בכל יום שעה שעתיים, אך לא בכיוון של הספק שינון וחזרה, אלא יותר במובן של לעשות רצון השם. כמו שצריך להתפלל שלש פעמים ביום, כמו שצריך להניח כל יום תפילין וטלית, כך גם צריך ללמוד כל יום.

פה ושם קבלתי קצת צביטות בלב, כמו למשל כששמעתי על אחד מחבריי שעושה סיום הש"ס, או כששמעתי על אברכים שנבחנים ב'דרשו' ועושים חיל. אך בכל אלו לא היה די כדי שאשנה כיוון. לי זה היה נראה שזה לא מתאים בשבילי, והמשכתי הלאה.

החלטתי - הפעם לא עוד!

בסיום הש"ס הגדול במחזור הקודם, בחודש אב תשע"ב, אחזתי באמצע לימוד מסכת עירובין, וכשראיתי את המוני המסיימים החלטתי שהפעם לא עוד. אני מצטרף ללומדי הדף היומי! אך מכיון שהמוטו שלי היה שאני צריך לדעת את הש"ס, ולא רק לסיים אותו, נרשמתי במערכת המבחנים של 'דרשו', בקבלה איתנה ואמיצה להבחן כל חודש. בחודש הראשון אכן נבחנתי, אך היות ורציתי גם לזכור, ולא רק 'לסיים', התחלתי להשקיע בחזרות על גבי חזרות, וכל כמה דפים למדתי שוב ושוב

לכבוד הרב כהן שליט"א, מדור 'סיפור להתחלה'

אשמח להעלות על גבי הכתב ולהביא את 'סיפורי האישי' ואת המסר הנלווה לתועלת רבבות אלפי ישראל.

מאז ומתמיד קינן בלבי חלום - לדעת את הש"ס. איני יודע מה הביא לחלום הזה, האם היתה זאת דרשה נלהבת מאיזה מלמד בחיידר, או שמא עיקרון שהחדיר בי איזה מגיד שיעור בישיבה קטנה, אך זאת ידעתי - אני רוצה לדעת (לא רק לסיים, לדעת) את הש"ס כולו.

עכשיו אני נזכר באנקדוטה מעניינת מימי הישיבה קטנה. באחד הסיומים הגדולים שנהוג לערוך בישיבות, הזמינו לדרוש לפני הבחורים את הגאון ר' יהושע כהן בעמח"ס 'כרם יהושע', שבקיאותו בש"ס היא עצומה ביותר, והוא ציטט בדרשתו כלאחר יד מקורות מדויקים מכל הש"ס כולו, יחד עם הרש"י והתוספות, בבקיאות מדהימה שפשוט הפליאה אותנו ונצרבה בנפשותינו.

חלום חלמתי, ופותר אין...

אך למעשה, חלומות לחוד ומעשים לחוד. המשכתי כמו כולם במסלול הרגיל, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, ואחר החתונה כמובן שנכנסתי לכולל כמו כולם. יש לציין שאם כי בימי הישיבה הייתי לומד ואף נבחן על המסכת הנלמדת בישיבה כל שנה, כך שידעתי שאני לפחות באיזשהו כיוון כדי להגשים את חלומותי, הרי שבכולל פשוט נסוגתי אחור בעשרה צעדים. נכנסתי לכולל שהמוטו העיקרי שלו היה ללמוד סוגיות ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, והרגשתי שם היתה נוראה. אחרי כל סוגיא, אחרי כל העמל וההשקעה, הרגשתי שאני נוחת על הקרקע בדיוק באותה נקודה בה התרוממתי, ללא כלום ביד, אלא עם ערבוביא ענקית של ראשונים, אחרונים, סברות ופסקים, בלי משהו מוגדר ביד. כמה שניסיתי לכתוב סוגיות, לסדר את הפרטים לעצמי בצורה ברורה בכתב ידי (או במחשב, כשהשתדרגתי כמו כולם), בסוף התוצאה היתה תמיד אותו דבר. כמו מוטו המתרומם באויר ומסתובב חודשיים בסיבובים אינסופיים סביב עצמו, ובסוף נוחת בדיוק באותה נקודה.

כמובן, לא הייתי יכול להמשיך בכולל זה עם הרגשות כאלו, ומהר מאד יצאתי משם, כשאני מחפש כולל אחר בו כן אוכל להספיק וללמוד עוד ועוד דפים, כפי שהייתי רגיל בשנות

עד שהרגשתי שאני כבר זוכר את הכל.

כמובן שבצורה זאת לא יכולתי להמשיך בקצב הדף היומי ולהבחין מדי חודש בחדשו, אך העדפתי ללמוד כך, כיון שידעתי שרק על ידי חזרה אוכל לדעת את הש"ס. כך, במשך כל הזמן שלמדו ברכות שבת עירובין ופסחים שקלים, חזרתי רק על מסכת ברכות; במסכת ראש השנה שוב הצטרפתי ללומדי הדף, ושוב חזרתי עליה כמה פעמים, עד שהגיעו בסדרי הדף היומי למסכת יבמות. נו, יבמות היא מסכת קשה, והתחלתי להשקיע את כל אוני ומרצי כדי ללמוד אותה ולחזור עליה כראוי, וכך, כשלמדו בדף היומי את יבמות כתובות נדרים נזיר וסוטה, למדתי רק יבמות, עד שהגיעו בסדר הדף היומי ללימוד מסכת גיטין, אי שם באמצע חורף תשע"ו, שם התחיל המפנה הרציני.

הגעתי לגיל שלשים, וכשראיתי שאין בידי מכל הש"ס אלא רק כמה מסכתות בודדות, הפנמתי כי אם לא אזיז את עצמי לאיזשהו כיוון ברצינות, לא ירחק הזמן ועל קברי יוכלו לכתוב באותיות גדולות 'פה נטמן בעל החלומות'. אז החלטתי, שאני את הבחינות החודשיות של 'דרשו' - עובר בכל חודש, ויהי מה. יתהפך כל העולם פעמים - ואני את הבחינה אעבור. זו לא היתה החלטה קלה כלל ועיקר, בפרט בחודשים הראשונים...

מלימוד בניחותא כל דף כמה ימים, ומחזרה איטית וממושכת, הייתי צריך לעבור לקצב רציני של לפחות דף ביום, עם חזרה על דף האתמול, ושינון קצר על כל השלשים דף לפני הבחינה החודשית. אבל היום כשאני מסתובב לאחור ואני רואה מה שהספקתי בשנתיים האלו - גיטין, קידושין, בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא, סנהדרין, מכות, שבעות, עבודה זרה, הוריות, זבחים ועוד ועוד, עד למסכת נדה הנלמדת בימים אלו, כשברוך השם את הכל למדתי ושנתי כמה פעמים וגם נבחנתי על כך, אני אומר בפה מלא שהכל היה שוה.

מה גם, שהמניעות לעצם קיום הבחינה היו שונות ומגוונות. אני מוכרח להגיד שהיצר הרע יצירתי מאין כמוהו. מאז שהתחלתי להבחן, כמעט כל חודש יש לי איזו מניעה אחרת - פעם חתונה שהסתיימה מאוחר מאד יום לפני, פעם אני צריך ללכת עם הילד לרופא שיניים. באחת הבחינות האחרונות, נקבע לי תור בשגרירות האמריקאית לשעה 9:00 בבוקר לצורך חידוש דרכון לאחד מילדי, הוכרתי להתפלל במנין ותיקין ולאחר מכן לרוץ לשגרירות ולחזור עם מונית היישר למקום המבחן, וכיוצא בזה בכל חודש...

עם סדר ותכנון - הכל אפשרי

למעשה, הרבה שואלים ומעוניינים לשמוע ולדעת איך עושים

את זה? אז אפרט בקצרה:

עם סדר ותכנון מוקדם, הכל אפשרי, כמובן שעם הרבה מאד סייעתא דשמיא. בין מבחן למבחן ישנם ארבעה שבועות בדרך כלל, אם אני צריך ללמוד ולחזור על שלשים דף במשך ארבעת השבועות האלו, אזי בכל שבוע אני צריך לגמור 10 דף, ובשבוע

הרביעי לחזור עליו, יוצא לנו ביום רגיל 2 דף ובשבוע הרביעי בכל יום 6 דף. כמובן שבכל יום אני חוזר על לימוד יום האתמול, וביני לביני מוסיף עוד חזרות, עד שבס"ה אני מגיע לחזור על כל דף כשמונה פעמים לערך.

חובה עלי לציין שלא בכל החזרות אני חוזר עם פירוש רש"י, ושמעתי פעם בשם הגה"ח ר' איטשע אויסנבערג זצ"ל, דער לעטשווערע ראש ישיבה, שבכמה פעמים הראשונות צריך ללמוד עם רש"י, ואחר כך, כשמהלך הגמרא כבר נהיר ובהיר, ורוצים לחזור באופן מהיר, אפשר ללמוד רק את דברי הגמרא לבד, ובעל פה לחזור על עיקרי היסודות שרש"י מוסיף על דברי הגמרא.

אני נזכר עכשיו פעם קראתי באיזה גיליון על שיטת ה'סלאמי', אני לא זוכר בדיוק את המשל, אבל הנמשל היה שאי אפשר להתקדם ביום אחד מאפס למאה, רק לאט לאט, כל תקופה עוד איזה הישג, רק כך זוכים להגיע להישגים נאים. גם אצלי זה התחיל כך. בהתחלה למדתי כל יום דף אחד וחזרתי על דף האתמול, אחר כך התקדמתי עוד ועוד, עם עוד חזרות ושינונים.

לסיום, ארשה לעצמי להאיר כמה נקודות חשובות ביותר להצלחה!

דבר ראשון - תפסיקו לעשות טובות. מוח'ל טויבעס. אתה לא צריך ללמוד לא עבור אשתך ולא עבור חמותך, לא עבור הראש ישיבה ולא עבור הראש כולל, לא עבור החברותא, לא עבור הבנים ולא עבור החתנים שלך - אתה חייב ללמוד עבור עצמך, עבור הפרויקט האישי שלך. מהיום הפרויקט האישי שלך זה לימוד התורה. החלק בתורה שאתה תבחר, זה הפרויקט האישי שלך. את זה אתה הולך לדעת, ובזה אתה תשקיע את כל הכחות שלך. את כל המרץ שלך ואת כל האמביציות שלך.

דבר שני - בשלש מילים: **גם אתה יכול!** אם מישהו היה מגיע אלי לפני ארבע שנים ואומר לי שבעוד ארבע שנים אלמד אלף דף ואבחן עליהם, הייתי מסתכל עליו כמי שנפל מהירח על הצד הלא נכון. אבל העובדות הן עובדות, ובסייעתא דשמיא זכיתי כבר להבחן על הרבה יותר מאלף דפים, ואם אני יכול **גם אתה יכול**.

המילים של המפקד בסיביר

אני נזכר כעת בסיפור, שסבי ז"ל היה רגיל לספר. כשהוגלה לסיביר יחד עם עוד קבוצה של אברכי משי עדינים מבתי המדרש בגליציה, בפעם הראשונה שיצאו לעבוד היה עליהם לסחוב גזעי עץ ארוכים בקבוצות של עשרה אנשים. כמובן, שאברכי משי כמותם שלא הורגלו כלל בכגון דא, לא יכלו למלא את המשימה, ובמקום לעבוד נעמדו לבלות ולשוחח בדברי תורה ובמילי דחסידות בנעימים. כשהמפקד חזר בסופו של יום לבדוק את הספק העבודה, התנצלו בפניו שאינם יכולים לעשות עבודה זאת וכי אינה מתאימה לכוחותיהם כלל. אמר להם המפקד משפט מלא טעם: "זאגט נישט מ'קענט נישט, מענטשען טוהען דאס". - אל תאמרו שאינכם יכולים, אנשים עושים את זה.

כמו כן אני אומר לכל אחד ואחד: "אל תאמר שאינך יכול,

אנשים עושים את זה", ואתה לא שונה מהם.

נקודה שלישית, החשובה מאוד להצלחה היא - תכנון פרויקט. לפני שהולכים לבצע פרויקט יש חלק של תכנון, אבל בשונה מכל פרויקט אחר, בו אי אפשר להתחיל לבצע לפני שמסיימים לתכנן את כל הפרויקט - בפרויקט הזה שנקרא לימוד התורה, התכנון משתכלל פי כמה במשך הביצוע, אבל בכל זאת צריך קצת תכנון מקדים.

איך מתכננים את זה? לוקחים גמרא, איזו שמעדיפים, רגילה או מבוארת, שוטנשטיין מתיבתא או משהו אחר, מסתכלים על השעון ומתחילים ללמוד ברצינות ובהבנה מלאה, תוך כדי מעקב מה ההספק שלך לשעת לימוד.

אחרי השלב הזה, צריך לחשב כמה זמן אני יכול להקדיש ביום ממוצע ללימוד האישי שלי, לפרויקט האישי שלי, ולהכפיל את הזמן הזה בכמות הדפים שאתה יכול לסיים בו, לפי החישוב לשעת לימוד כנ"ל. לדוגמא, אם אני יכול להקדיש בכל יום שעת לימוד, ובשעת לימוד אני מספיק ללמוד עמוד אחד של גמרא רש"י, עלי להספיק כל יום עמוד גמרא רש"י, שזה אומר שנים וחצי דף בשבוע, עשרה דפים בחודש, ומאה עשרים דפים בשנה. כמובן שעלינו להוסיף בכל יום קצת זמן לחזרה, אם על הלימוד של אתמול או על הלימוד של השבוע הקודם, אבל שיהיה עם סדר קבוע ורציני, לא היום פה ומחר שם, אלא דף אחר דף, ללא ויתורים וללא הנחות, ולהצמד ככל האפשר לתכנון המקורי.

אחת לחודש או לחודשיים צריך גם להקדיש שבוע שבועיים לחזרה רצינית על כל החומר, אבל בתנאי שהכל יהיה מתוכנן מראש, ולא באופן ספונטני. נניח שהחלטת שאתה לא זוכר מספיק דפים אלו ואלו, ועכשיו אתה מחליט לזנוח את הלימוד הקבוע וללמוד שוב ושוב את הדפים האלו, זה מאד לגיטימי לחזור על חומר שלא מספיק בהיר ונהיר, אבל לא על חשבון ההתקדמות

הקבועה והמתוכננת מראש.

אם טעית בהערכותיך, ואתה מגלה אחרי נסיונות חוזרים ונשנים שבאמת לא הולך כפי התוכנית המקורית, מותר ואף צריך לשנות את התוכנית. אבל לא משנים תוכנית לפני שמכינים תוכנית חלופית. קודם מכינים ורק אחר כך אפשר לשנות את התוכנית.

פרויקט הוא פרויקט, וצריך לקחת אותו ברצינות, לתכנן אותו כמו שצריך, וגם לבצע אותו כמו שצריך.

קשה, אבל שווה

וכמה מילים על הביצוע: הביצוע הוא בכלל לא קל, ודורש מאמצים רבים, אבל בסופו של דבר, ההנאה ששואבים מכך, הסיפוק שמרגישים, הקשר שמרגישים, הוא בלתי ניתן לתיאור בכלל. זאת מלבד העובדה שכל האישיות משתנה. אתה חושב באופן יותר צלול, אתה יותר רגוע, אתה מרגיש שהנפש מקבלת את שלה, כל הדאגות האחרות מקבלות ממד אחר לגמרי, יותר זניח ויותר שולי וכמעט לא מורגש, כשהדאגות היחידות שאופפות אותך הן - איך אצליח ביום פלוני, בו אני צריך לנסוע נסיעה ארוכה לצפון, להספיק ללמוד את ההספק היומי שלי; איך בעוד שבועיים, כשאיהיה עסוק למעלה ראש באיזושהי משימה, אוכל לעמוד בהספקים שקבעתי לעצמי... כל הדאגות האחרות זזות הצידה וכמעט לא תופסות מקום.

ובשקט בשקט אפשר לגלות, שבהרבה מקרים הבעיות נפתרות מאליהן, ואתה רואה בבירור את יד ה' ואת הסייעתא דשמיא המלווה אותך על כל צעד ושעל.

לא נותר לי אלא לאחל לכולם, שלכל אחד תהיה התורה 'פרויקט אישי' שלו, כרטיס הביקור היוקרתי שלו, בו הוא יהיה חייב להצליח, ובו הוא יצליח בעזרה ש"ת.

יהלומים מגדולי ישראל

אחרי יומיים, כבר ראה ר' מרדכי זלמן את הנס. הוא הרוויח 92,180 דולר בתוך יומיים! תשואה דמיונית שכזו כמעט לא שייך שתושג בכאלו סוגי השקעות!... ואז לפתע הוא הבין הכל! הרי רבינו הוא שיעץ לו לקנות את החנוכייה...

סיפור מדהים על חנוכייתו הפרטית של כ"ק מרן גאב"ד מעלבארן אברהם צבי הלוי בעק זצוקללה"ה

בימים ההם בזמן הזה

"מעלבירנ'ער רב איז דא! מיט וואס קען איך אייך העלפן? וואס זוכט דער רב ביי מיר אין געשעפט?"
"יישר כח. האסט אפשר א מנורה זאל אויס קוקן אזוי ווי מיין אלטע מנורה?"
"די רב'ס מנורה קוקט אויס, אז עס איז שוין נישטא היינט צו

באקומען, ס'איז דאך פון 60 יאר צוריק..."

"גוט, יישר כח. איך וועל גיין פרעגן ביי א צווייטן?"

בתרגום חופשי: הרב ממעלבירן כאן!, מה אני יכול לעזור לכם? מה מחפש הרב בעסק שלי?

- יש לך אולי חנוכייה שתיראה כמו החנוכייה הישנה שלי?

- איך שהחנוכייה של הרב נראית, כבר לא ניתן להשיג, זו הרי

- טוב, יישר כח. אני יחפש במקום אחר..

כך סיבב בחנויות כלי הכסף בעיר מאנסי, נוי יורק, כ"ק מרן רבינו זצוק"ל, באמצע חודש סיון תשע"ב, לפלא ולתדהמת כל רואיו. בסוף מצא רבינו זצוק"ל את מבוקשו - מנורת כסף בדיוק כמו שהייתה אצלו כבר כשישים שנה.

אף אחד לא ידע את פישרו של חיפוש זה, מה לו לרבינו לחפש מנורה חדשה ממש בדוגמת מנורתו הישנה? ואם יש צורך בזה, מדוע אינו שולח את אחד ממשמשיו או בני ביתו לקנות לו? מה נחיצות הדבר כל כך עד שהוא בכבודו ובעצמו יטריח לילך מחנות לחנות? - תמיהו כולם.

התשובה לשאלה זו, מסתתרת בסיפור אישי וסודי! עובדא שנושא בלבו משמשו הנאמן של רבינו זצוק"ל, הלא הוא הרה"ח היקר הרב מרדכי זלמן פיקסלער הי"ו, זה שבע שנים, מבלי שאיש מבלעדו ובלעדי רבינו ידעו על כך!

רשות הדיבור נתונה עתה לר' מרדכי זלמן.

היכל כולל בית יוסף, מעלבארן, אוסטרליא, חתימת זמן חשון-כסלו תשע"ב.

אש קודש יוקדת בעיני האברכים היקרים. אמת, יושבי בית המדרש, לא עולים למספר מאות ואלפים. רק כמה עשרות בודדים בלבד ישובים בביהמ"ד. אבל כל אחד ואחד מהם חשוב כמאה איש.

"הלא אנו הכולל היחידי בכל חצי כדור הדרומי של העולם! אם נחשוב את שטחו של חצי כדור הצפוני שצריך לעמוד בזכות התורה, מול שטח צד הדרומי שלנו, הרי ימצא שזכות החזקת והעמדת העולם בלימוד התורה של כל יושב אהל, שקול פי כמה וכמה כמו מאות אברכים בארץ הקודש או באמריקה!!!

מה גדולה זכותנו! כמה אדירה היא מחויבותנו!!!"

- כך עומד ודורש בלהט, דומ"ץ ראש הכולל הנכבד, הגאון הגדול הרב יודא הכהן כ"ץ שליט"א, חתד"נ של רבינו זצוק"ל, שנתמנה לתפקידו ע"י חותנו הגדול נשיא הכולל ומייסדו.

מיד בסיום הדרשה, נראים האברכים מתרוצצים להמציא להם ספריהם ולבחור את חברותיהם. כולם מזדרזים לשקוד על התורה ועל העבודה, ולשכוח מכל הבלי העולם. טוב יום אחד בחצרך!! עתה הוא היום האחרון לפני שיוצאים ל"ירחי כלה" (הוא זמן הקבוע ל"בין הזמנים" ומנוחה במקומות נופש, בתקופת חנוכה). לא עוברים דקות מועטות, וכבר נשמע בלהט קול אדיר של שקידת התורה. ריתחא דאורייתא ומלחמתה של תורה שולטת בכל. מעמיד חצי כדור הם! הקלה היא בעיניכם!

יעידו רבים על ביקוריהם במעלבארן רבתי. בית המדרש הגדול וחדריו הרבים, מבואותיו ואולמיו ריקים מכל וכל במשך רוב שעות היום, כולם עסוקים על המחיה ועל הכלכלה. אבל פינת יקרת של היכל כולל בית יוסף המפואר הינו פנינת חן איתנה שנראית כאילו

לקוחה מתוך אחד מבתי המדרש המפוארים במרחבי היהדות בעולם!

בירכתי אותו היכל נאה ומפואר, יושבים באותו שעה מנהלי הכולל, כאשר פניהם איננו כתמול שלשום. אברכי הכולל היקרים עסוקים בלימודם בעמלות וביגיעת התורה, עד שאינם שמים לב, אשר מנהלי הכולל עדיין שוהים שם בבית המדרש, אף שכבר עבר זמן רב אחרי סיום הדרשה, ואין הם נחפזים לדרכם כמעשיהם מימים ימימה. מנהלי הכולל אכן מתענגים בתענוגים רוחניים ונחת דקדושה לרוב, ממחזה הוד זה, אמנם דאגה נסוכה על פניהם.

על מה ולמה הדאגה? מנהל הכולל הנאמן הרה"ח הנכבד הרב חיים הערש פויגל הי"ו גילה ומסר לפני ראש הכולל ור' מרדכי זלמן - מנכבדי חברי ההנהלה - את אשר סיכם בחישוביו אמש: (90,000 דולר חובות וואס מ'האט נישט געצאלט פאר די יונגעלייט!". (מה שלא שילמו לאברכים)

כבר כמה חודשים שהתשלומים מצטברים לחוב, ועול הכולל קשה מנשוא. תשלום לאברכים לומדי תורה מתעכב עוד שבוע ועוד שבוע, והקופה ריקה ומה גם משיבים את פניהם ריקם. רק זאת מבטיחים להם בכל עת: השי"ת יעזור שנוכל לשלם ולהחזיר את כל החוב.

אבל עתה נדמה כי הגיעו מים עד נפש, הסכום תפח וגדל לסכום עצום. ואין הישועה נראית באופק.

בצער חתמו את האסיפה הלא קרואה. "מ'טאר זיך נישט מייאש זיין", (אסור להתייאש) עודדו זה את זה במילים בלא לב. אח"כ גם עלה הרה"ח רבי חיים הערש לרבינו זצוק"ל נשיא הכולל, וערך צערו לפניו על החוב הגדול לאברכי הכולל.

בבית רבינו זצוק"ל. כמה ימים אח"כ.

"אפשר מאכט מען א גורל לטובת הכולל איוף די האלצערנע מנורה וואס איך האב געלאזט פאר'ן בית מדרש?". (בתרגום חופשי: אולי נעשה הגרלה לטובת הכולל על החנוכייה שהשארתי עבור בית הכנסת?)

כך הציע רבינו, אחר שהציג ר' מרדכי את המצב הגרוע של קופ הכולל. כוונת רבינו הייתה לעשות הגרלה על המנורה המהודרת והענקית, אותה הזמין רבינו להרכיב ולבנות, בכדי להנהיג הדלקת נרות בבית המדרש בפרסומי ניסא בין מנחה למעריב.

כבר ידוע, שרבינו זצוק"ל השפיע את כל נשמתו לטובת כולל נכבד זה, אותו ייסד במסירות נפש בבואו לכהן בעיר מעלבארן, ונשא בעולו במשך שנים רבות. מדי שנה היה נוסע ברחבי העולם, ומכתת רגליו לתלמידי חסידיו ואוהדיו שיתרמו למען החזקת כולל זה. דחקו של הכולל היה אם כן צרתו ודאגתו האישית, הלא את כל אשר לו יתן בעד הצלחת הכולל.

את כל המגביות והדינרים, ההגרלות והמכירות, שערכו בכולל בית יוסף משך השנים, ליווה רבינו על כל צעד ושעל. מומחה היה

רבינו ברוחב תבונתו, לדעת איך לקנות את לב הציבור, שיתרמו בעין יפה לטובת הכולל.

כעת, הציע רבינו להוציא את המנורה המהודרה הזו לגורל, שימכרו כרטיסי הגרלה לכל מי שירצה להכנס לגורל, תמורת איזה סכום כסף שיהיה קודש לד' לטובת כולל בית יוסף.

אבל ר' מרדכי זלמן, שראה איך הזדמנה לפניו שעת כושר, מיד הגיב ואמר: "איך מיין אז די רב'ס זילבערנע מנורה וואס דער רב ניצט שוין יאר לאנג, וועט זיין בעסער צו מאכן א גורל..." (אני חושב שאת החנוכייה מכסף שהרב משתמש כבר שנים רבות, יהיה יותר טוב לעשות ע"ז הגרלה)

רבינו שמע ושתיק. אחר כמה רגעים ענה ואמר שיחשוב על כך. אומר ועושה. וממחשבה למעשה. לא עברו ימים מועטים, ובאחת מנסיעותיו של רבינו ב'קאר' של ר' מרדכי זלמן, שוב העלה רבינו זצוק"ל את הנושא. כמונה מעות, אמר את המילים שיזכרו בליבו של ר' מרדכי זלמן לעד, מילים שיצאו מפי השכינה, מילים ששינו סדרי בראשית, מילים של גזרת צדיק שצפה למרחקים והביא את ההצלחה אל מקורבו ומשמשו הנאמן. מילים מלאים לימוד הענווה כאילו רק ר' מרדכי זלמן מעריך את רבינו, אך באמת אין הוא חשוב כלום. מילים שיש בהם לימוד לדורות: "דו זאגסט אז מיין מנורה איז א חשיבות, קויף עס דו!" (אתה אומר שהחנוכייה שלי חשובה, אז תקנה את זה אתה)

כחסיד נאמן הסכים ר' מרדכי זלמן מיד, והוסיף ר' מרדכי זלמן לומר, שאין לו כעת את הכסף מזומן מוכן בבנק, אבל ילך לקבל הלוואות. מה לא יעשה חסיד כר' מרדכי זלמן, בשביל רכישת מנורת רבו. סיכמו הרב והתלמיד, שהוא ילך להשיג את הממון אבל שיהא מוכן ומזומן לשלם לאברכי הכולל קודם התחלת זמן החדש אחר עבר ימי ה"ירחי כלה". כך נמצא, שהיה לו לר' מרדכי זלמן ג' שבועות בערך, עד שיחזור לרבינו עם הכסף הנחוץ.

ר' מרדכי זלמן היה איש מוכר ומכובד בין בני העיר, בן בית אצל כמה וכמה מנגידי ועשירי היהדות האוסטרלית, שם היה מתקבל בכבוד ובאהבה בכל אי אלו מגביות שהיה עורך לטובת הכולל. בחן מיוחד הצליח תמיד ר' מרדכי זלמן בכל מבצעי הן מהנאתו של הנדבן שנהנה מנתינתו והן שהנתינה היתה רבה ומכובדה תמיד.

כעת עמדה לו ידידות זו לעזר רב, מבלי שיצטרך אפילו לבאר את הסיבה להלוואה גדולה כזו, הסכים אחד מידידי הנגידיים לתת לו את ההלוואה בחפץ לב. כך סיכמו, שבעוד ג' שבועות יבוא ר' מרדכי זלמן ליקח ממנו הכסף.

בזאת חנוכה תשע"ב יצאה הקניה אל הפועל, כשרבינו אף כתב לו - שבוע אח"כ - מכתב ברור ויפה שהינו מוכר בכסף מלא וברצון גמור את מנורת הכסף שהדליק בה בערך כחמישים ושש שנים, והכל שריר וקיים.

על דבר המכירה לא ידע אף אחד בעולם, מלבד הרב והחסיד, סיכמו ביניהם לשמור על שתיקה על כל הענין. ר' מרדכי זלמן התחייב לשלם לרבו מנורה החדשה שהוא במדויק כמו זו

הישנה, כדי שלא יודע שהוחלפה.

ר' הערשל פויגל מנהל הכולל נהנה מאוד לשמוע, שיש איזה נדיב שהחליט לתת את כל הסכום לכסות את החובות. הוא ניסה לבדוק ולברר במי המדובר, אבל לא עלתה בידו. ובכך לכאורה תם הסיפור, לכאורה. כי בעצם כאן הוא רק התחיל. כאן התחיל ר' מרדכי זלמן להבין באיזה אוצר הוא זכה.

במשרד של ר' מרדכי זלמן. באותו יום אחה"צ.

"איך בין נישט אינטעריסט יעצט, איך האב נישט יעצט קיין געלט פאר דעם, אפשר א צווייטע מאל" (אני לא מעוניין כעת, אין לי כרגע כסף עבור זה, אולי פעם הבאה)

כבר כמה ימים שר' מרדכי זלמן עונה כך לידידו, שמנסה להציע לו להשקיע בעסק של קניית ומכירת דולרים לפי שוויים. ר' מרדכי זלמן זה עתה נטל על עצמו חוב גדול של רכישת המנורה, ובכך לא אבה ליקח עתה השקעה שאינה בטוחה. מה אם ירד הדולר והכסף ילך לטמיון? מה לי ולצרה הזאת.

אבל ההוא ניסה בכל אופן, "דו דארפסט נישט אריין לייגען קיין סאך געלט, איך וועל דיר געבען קרעדיט!!".

"ווייסט וואס, איך וועל פרעגן דער רב. אבער זאלסט וויסן, אז איך האב שוין מיטגעהאלטן, אסאך א זעלכע, שאלות ביים רב. בדרך כלל האט ער נישט מייעץ געווען אויף די סארט השקעות מיט א שטארקע איינשטעלעניש... אבער דו ווילסט אזוי שטארק, וועל איך איהם פרעגען" (אתה לא צריך להשקיע הרבה כסף, אני אסדר לך הלוואה. 'אתה יודע מה, אשאל את הרב' בד"כ הוא לא מייעץ על סוגי השקעות כאלה... אבל אתה כ"כ רוצה אז אשאל) לרוב פליאתו אישר לו רבינו את ההשקעה ואמר "וועסט בעזרת השם מצליח זיין!!!" (בעז"ה תצליח) בדרך כלל לא הורה רבינו להשקיע בכאלו דברים, אך כאן יצא מגדרו בלי הסבר ברור. ר' מרדכי זלמן הוסיף לשאול כמה להשקיע, וכמה באשראי (קרעדיט) וכו', ורבינו לא ענה כלום רק אמר כל הזמן באותו לשון "וועסט בעזרת השם מצליח זיין!!!".

ר' מרדכי זלמן השקיע את מעט הכסף שביקש ידיו, והוא הוסיף על כספו קרעדיט רב כמובטח. ור' מרדכי זלמן התחיל לקנות ולמכור.

אחרי יומיים, כבר ראה ר' מרדכי זלמן את הנס. 92,180 דולר הרוויח כספו תוך יומיים! מזל מוצלח כזה כמעט לא שייך שיקרה בכאלו השקעות!

פתאום הבין ר' מרדכי זלמן הכל! הלא רבינו ייעצו לקנות את המנורה, וכעת הורה לו להשקיע במקום שלא היה דרכו להורות כן! אין זה כי אם כדי שיוכל לשלם את ההבטחה לכולל, וגם לשלם בעד מנורה חדשה לרבינו!!!

מיד התקשר ר' מרדכי זלמן לידידו שדחפו להשקיע כל זאת ואמר לו, אני רוצה עוד להמשיך ההשקעה הזו ובוא נסגור עכשיו ומיד את כל העסק.

יומיים אחרי ששמע לעצת רבות לרכוש את המנורה, זכה ר' מרדכי זלמן להרוויח כל כספו ששילם וגם הרוויח את מנורת רבו ומה גדול חלקו בהצלת הכולל!!!
 עכשיו התקשר ר' מרדכי זלמן לידידו שהבטיח לו את ההלוואה והפתיעו ואמר שבס"ד אין צריך כבר את ההלוואה... ברוך השם כבר מוכן הכסף לשלם לאברכים הרבה קודם תחילת הזמן!!!
 כשנכנס ר' מרדכי זלמן לספר לרבינו את כל הקורות, ואת דבר הישועה הפלאית, שמיד תוך יומיים הרוויח את כל כספו, ענה רבינו ואמר: "איך האב געוועסט אז דו וועסט עס האבען, איך בין פרייליך אז ס'איז געקומען אזוי שנעל!!!" (ידעתי שיהיה לך את זה, אני שמח שזה הגיע כ"כ מהר)

(מתוך גליון 'יעידון ויגידון' גליון מס' 20 פרשת וישב תשע"ט)

ההוא לא הסכים לפרוש תיכף, אחרי רווח כזה צריך להיות טיפש לפרוש. "האסט אזא געלונגעג מזל!!! קענסט נאך מאכן אסאך אסאך געלט!!! (הולך לך בכזה מזל, אתה יכול להרוויח עוד הרבה הרבה כסף)
 אבל ר' מרדכי זלמן ידע שכבר קיבל את הסכום המדויק עכשיו, ולזה בדיוק היתה הכוונה בהשקעה זו ואין שום טעם להמשיך הלאה!
 אחר דין ודברים ועמידתו האיתנה של ר' מרדכי זלמן, לא נותרו בידי הרבה ברירות, והוא נתן את כספו שהרוויח ר' מרדכי זלמן במקח זה, ובזה שילם ר' מרדכי זלמן את החוב לאברכי הכולל וזכה במנורת רבו!!!

מנהגי חנוכה - סביבון

"ובזה תבין מנהג אבותינו, אשר בימי חנוכה משחקים הנערים בחתיכת עץ מרובעת ועליו בד' קצותיו חקוקין אותיות נגה"ש..."

4 תובנות על משחק הסביבון מאת הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

3. "כפי שיסובב עצמו פנימה אל הבורא יתברך שמו, כך יזכה לסובב עצמו מסבך צרותיו החוצה".
 4. בספר "בני יששכר" מובאים דברים נפלאים אודות המשחק בסביבון: "ובזה תבין מנהג אבותינו תורה, אשר המנהג בימי חנוכה משחקים הנערים בחתיכת עץ מרובעת ועליו ב-ד' קצותיו חקוקין אותיות גשנ"ה בפירוד אות אחת לכל רוח. והעץ הזה מתגלגל על נקודת קוטב האמצעי, להורות שהמלכויות הללו המרומזים בתיבת גשנ"ה דהיינו, רומי, בבל, יון, מדי, שהמה מנוגדים ל-4 כוחות שבאדם: כח גופני, כח שכלי וכח נפשי, ומלכות הרביעית כולל הכל- ר"ת גשנ"ה. הנה כולם סובבים על המרכז נקודה האמצעית, הם ישראל-המאחדת הקצוות, ע"כ הקצוות סובבים על המרכז וכולם יתבטלו אל המרכז ואז יהפוך אל העמים שפה ברורה".

מה ניתן ללמוד מהסביבון?
 1. "לרמז לנו, שאין דבר נעשה כאן בעולם ללא שיכריזו עליו מלמעלה - כמו שאי אפשר לאדם להחליט לאיזה צד יפול הסביבון. ואף אם יסובב את הסביבון בכל כוחו, גם לא יועיל לו דבר, ורק דבר אחד 'ירוויח', שיצטרך הסביבון להסתובב עוד סיבובים רבים, בכדי להגיע אל מקומו הנגזר עליו". באותו אופן בורא עולם מכתוב את חיינו: "אין ביד האדם לשנות אפילו כמלא נימא את מה שנגזר עליו, וכל הריבוי בהשתדלות רק יגרמו לו שיסתובב עוד סיבובים רבים עדי בואו אל המנוחה ואל הנחלה".
 2. "כשם שהסביבון מסתובב למטה רק על ידי הסיבוב למעלה, כך היא הנהגת העולם, שכל מה שמסתובב כאן למטה - מסובב על ידי שוכן מעלה".

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לאטקעס, בלינצ'עס, סופגניות ו... אורז לבן - מנהגי קהילות ועדות ישראל במאכלי חנוכה

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

מאכלים מטוגנים בשמן

עוד נהגו עם ישראל לאכול בימי חנוכה מאכלים המטוגנים בשמן, וכמובא בספרים הטעם שהוא זכר לנס חנוכה שנעשה בשמן, וכך מצינו בארם צובה שהיו אוכלים בלינצ'עס הנעשה על בסיס שמן בחנוכה.

ומצינו שהיה נהוג כך כבר בימי הראשונים כפי שכותב אביו של הרמב"ם רבינו מיימון בחיבורו על התפילות, שהמנהג לעשות סופגנין משום שהם קלויים בשמן. וכן מוזכר המנהג בזמר לשבת חנוכה (שיוחס בטעות לראב"ע) 'אכלו משמנים וסולת רבוכה'.

כמו כן נוהגים בהרבה מקומות לאכול לאטקעס (לביבות) העשויות מבצק ומטוגן בשמן, והיו צדיקים שחילקו מהם לקהל המתאספים. המנהג בחב"ד לעשות באחד מלילות חנוכה התוועדות שהיה נקרא 'לאטקעס אווענט'. הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ זי"ע כותב רמז למנהג אכילת לאטקעס בחנוכה, כדי צו פאר לאטענען הי"ג פרצות שפרצו מלכי יון בבית המקדש.

יש שנהגו להכין לאטקעס הנעשים מתפוחי אדמה מרוסקים המטוגן בשמן, כך היה נוהג הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע וכך היה נוהג האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל, וכן מצינו אצל גדולי ליטא. ואצל היושבים בבעלזא הכינו 'וורעניקעס' בחנוכה הנעשה מן גריווען, תפוחי אדמה ועיסה.

קמח של קאשע

מנהג רבוה"ק מבעלזא להכין בחנוכה ובפרט בזאת חנוכה לאטקעס העשויים מקמח של קאשע הנקרא 'רעטשענע לאטקעס', ובסקווירא המנהג לאכלם בליל חמישי של חנוכה. ואומרים בשם הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע שהוא על שם 'רצני כשי' (-רעצני קאש'ע) הנזכר בפיט לפרשת החודש, וכן נהגו ברוסיה.

להארות והערות ניתן לפנות למכון "המנהג"
במייל: hamenhog@gmail.com

כתב הרמ"א (בסי' תרע, ב) שהמנהג לאכול גבינה ומאכלי חלב בחנוכה, וכמובא בר"ן במסכת שבת (דף י') כיון שהנס נעשה בחלב שהאכילה יהודית את האויב שהיה ממלכי יון בחלב והרגתו. וה"בני יששכר" כתב הטעם לאכילת מאכלי חלב, כיון שרצו היוונים לבטל התורה, והשי"ת הראה לנו נפלאותיו במנורה ובשמן הרמוזים לחכמה ותורה, על כן אוכלים מאכלי חלב כמו שאוכלים בחג השבועות שאז קיבלו ישראל התורה.

וידוע בשם הרה"ק השארית ישראל מווילעדניק זצ"ל שאכילת מאכלי חלב בחנוכה מסוגלת לכפרת עוונות.

וכן מצינו שכן היה המנהג בדורות הקודמים לאכול מאכלי חלב בחנוכה, וכלשון הפייטן בזמירות חנוכה (בספר "שער נפתלי", ברין תקי"ז) שאומרים 'לאכול גבינה אין הכרת, נוהגין לזכר שלא לשכוח, מעשה יהודית שעשתה בכוונה, להאכילו חלב להשקיע בשינה'.

בחצרות הצדיקים

הדברי חיים מצאנז היה עורך סעודה גדולה ממאכלי חלב בלילות חנוכה והיה בשמחה מאוד אצל הסעודה, וכן היה נוהג נכדו הקדושת ציון זי"ע לערוך בלילה סעודה והיה מחלק למסובים לחם עם גבינה. וכך נהג החקל יצחק מספינקא זי"ע. וכ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע היה מורה באחד מלילות חנוכה למשמשיו להכין מאכלי חלב.

לאידך מצינו אצל כמה צדיקים שנהגו לאכול מאכלי חלב רק ביום, וכך היה נוהג הרה"ק רבי יהושע אשר משעדליץ.

ברם יש לציין, שאצל הספרדים ויהודי תימן לא מצינו שהיו נוהגים לאכול מאכלי חלב ודברים המטוגנים בשמן בחנוכה. וכן בויז'ניץ לא נהגו במנהג זה.

באפגניסטאן נהגו לאכול מאכלי חלב או אורז לבן שהיה נקרא 'פלאו מאסתין' הדומה לחלב. ובמרוקו נהגו לשתות הרבה חלב בחנוכה.

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

הדליק בברכה בביתו - האם יכול להדליק ולברך בביתו של אדם אחר כדי להוציא ידי חובה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

לנר חנוכה שהברכה על המשלח, וכן פסק המשנ"ב (סי' תרע"ה סק"ט).

אמנם בתשובת הרמב"ם שהובא במג"א (סי' תרנ"א ס"ק כ"ה) כתב, שמי שהדליק נרות חנוכה ונזדמן לו עוד נרות, אם מתחלה נתכוון להוציאם ברכה אחת לכולם, ואם בירך ואח"כ נזדמן לו יברך פעם אחרת. והחיי אדם (כלל קמ"ח) פירש כוונת הרמב"ם שנזדמן לו להדליק בבית נוסף בעבור אחרים, ומזה שחילק הרמב"ם בין אם נתכוון בשעה שברך או לא, מבואר שסובר שגם נר חנוכה דומה למילה ותרומה שחובת הברכה על השליח.

לכן נראה לחוש לספק ברכות, ובאופן שנתכוון בשעה שברך להדליק גם בבית האלמנה, לא יחזור לברך, כיון דלהצד שחובת הברכה על השליח הוי ברכה לבטלה גם אם היא שומעת ברכתו, ואם בשעה שברך לא נתכוון להדליק עוד, ואח"כ ביקשה האלמנה שידליק עבורה, אז יברך ויאמר לה שכוון לצאת בברכתו כדהכריע המשנ"ב.

שאלה: יש לי שכנה אלמנה שמבקשת שאדליק בביתה את נרות החנוכה וגם אברך את הברכות כסדר ההדלקה. האם אני יכול לברך לאחר שברכתי על ההדלקה בביתי?

תשובה: דנו הפוסקים בשליח העושה מצוה אם חובת הברכה על השליח או על המשלח, ולגבי בדיקת חמץ כתב המג"א סי' תל"ב שחובת הברכה על השליח, והוכיח כן בדעת הרא"ש והטור, וכן במילה הברכה מוטלת על המוהל, וכן בהפרשת תרומות ומעשרות כמבואר בדגול מרבבה שם. אך לגבי הדלקת נרות חנוכה כתב הב"ח (סוס"י תרע"ו) בשם מנהגים בשם מהר"ח או"ז (סי' קכ"ח), שאדם שהדליק נרות חנוכה יכול להדליק לאשה ולברך אם עומדת לידו ושומעת את הברכה, שמוציא אותה ידי חובה. מבואר שלגבי נר חנוכה חובת הברכה על המשלח, ואם מבקש שהשליח יברך יכול לברך ולהוציא אותו ידי חובה אם הוא שומע את הברכה, והביאו המג"א (שם סק"ד). וכתב בספר יד אפרים סי' תל"ב לחלק בין בדיקת חמץ שהברכה על השליח

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר להאכיל בעלי חיים של הפקר מחמץ של גוי בפסח?

אינו זוכה בחמץ, אסור להגביהו בפסח, מחשש שיבוא לאוכלו. ובמקרה שבעל חיים רודף אחר אדם כדי להזיקו, כגון כלב הרודף כדי לנשוך - מותר להשליך לפניו חמץ במטרה להסיח את דעתו, כיון שאין בכך הנאה מגוף החמץ, אלא מניעת נזק בלבד. [שו"ע תמח, ו, משנ"ב כז-כח, ושעה"צ עו; ביאורים ומוספים דרשו, 101 ו103ר]

אסור להאכיל חמץ בפסח לבעלי חיים, בין אם החמץ או בעלי החיים שייכים למאכיל, ובין אם הם של גוי, או שהם הפקר, משום שהמאכיל נהנה בכך שמתמלא מבוקשו להשביע את בעלי החיים, והנאה מחמץ אסורה גם בחמץ של גוי או של הפקר. ובחמץ של הפקר, אסור הדבר גם משום שיתכן כי בשעת הגבתה החמץ זוכה המאכיל בחמץ, ועובר ב'בל יראה'; ואף אם

האם מותר לראובן להאכיל את בהמתו של שמעון מפירות ערלה של לוי?

שאינם שלו; ויש שמסתפק בדבר. ואף לדעה זו, אסור להאכיל בעלי חיים שאינם שלו בחמץ שעבר עליו הפסח, למרות שאיסור ההנאה ממנו הוא רק מדרבנן. מאידך, גם בחמץ, האיסור הוא רק להאכיל את בעלי החיים, או להניח את החמץ לפניהם; אבל מותר להניח את החמץ באזור שמצויים בו בעלי חיים, למרות שידוע כי יגיעו אליו ויאכלוהו. [משנ"ב תמח, כו, ושעה"צ עה]

כאמור: האכלת בעלי חיים בחמץ נחשבת להנאה מהחמץ. ויש מהפוסקים שנראה מדבריהם שהנאה זו אסורה מדאורייתא; ולדבריהם, גם באיסורי הנאה אחרים, כגון פירות ערלה, אסור להאכיל בעלי חיים שאינם שלו. אך יש אומרים שהנאה זו אסורה רק משום חומרת איסור חמץ, ואילו באיסורי הנאה אחרים מותר להאכיל בעלי חיים

האם מותר לשתות בפסח חלב של פרה שאכלה חמץ, ומה דין אשה מינקת?

ויש המחמירים שלא לשתות בפסח אף חלב שנחלב לפני הפסח מפרה שאכלה חמץ, כשנחלב בתוך עשרים וארבע שעות לאכילתה. אולם, אשה מינקה, אינה צריכה להימנע מאכילת חמץ בסמוך לפסח - במטרה שהתינוק לא יינק חלב שנוצר מחמץ - משום שאין זו אלא חומרא, ולא החמירו בכך לגבי תינוק. [משנ"ב תמח, לג; ביאורים ומוספים דרשו, 112]

פרה שאכלה חמץ בפסח - גם כשלא נעשה בכך איסור, וכגון בבהמה של גוי שהגוי האכילה בחמץ - יש אוסרים לשתות את חלב הפסח, ויש מתירים. ויש המתירים לשתות את חלבה לאחר שחלפו עשרים וארבע שעות משעת אכילת החמץ; ויש אומרים שאם ביום שבו אכלה את החמץ אכלה שתי 'ארוחות' נוספות שאינן חמץ, מותר לשתות את החלב אף באותו היום.

* חמץ שהיה בפסח ברשות ישראל, אסור לאחר הפסח בהנאה אף אם 'ביטלו' לפני הפסח, משום שחששו חכמינו ז"ל שאם יתירוהו, יהיו כאלו שיתירו את חמצם ברשותם, ולאחר הפסח יטענו שביטלוהו כדי שנתירו להם.
* מי ש'ביטל' את כל החמץ שברשותו, וגם בדק את ביתו כדין, או שנאנס ולא היה באפשרותו לבדוק את ביתו, ולאחר הפסח מצא בביתו חמץ - לדעת אחרונים רבים החמץ אסור בהנאה לאחר הפסח.
* אדם הנמצא במקום שאין לו אפשרות למכור את חמצו לגוי, אך יש באפשרותו לבערו, ולא ביערו, אלא הפקירו - לדעת רוב האחרונים החמץ אסור בהנאה לאחר הפסח.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

המקדש את הלבנה בליל שבת - האם רשאי לרקוד לאחר מכן?

ובחודש תשרי - לדעת הרמ"א אין לקדש עד לאחר יום הכיפורים, מפני שקידוש לבנה נחשב לקבלת פני השכינה, וצריך לקבלם מתוך שמחה, ואילו בימים אלו חרדים מן הדין, והשמחה אינה שלימה. ויש אומרים כי אדרבה, יש לקדש לפני יום הכיפורים, שמא זכות מצוה זו תכריע את הכף בדין ביום הכיפורים. וכן בחודש אב - לדעת הרמ"א אין לקדש את הלבנה עד לאחר תשעה באב, מפני ששרויים באבילות, ואסורים בשמחה; ויש חולקים.

[שו"ע תנו, ב, משנ"ב ח, ט ריב, שעה"צ יב-יג, וביה"ל ד"ה ולא; ביאורים ומוספים דרשו, 16, 21, 27 ר28]

אין מקדשים את הלבנה בליל שבת ובליל יום טוב; ויש לדבר טעמים רבים על פי ההלכה ועל פי הקבלה. אולם, אם ליל השבת, או ליל יום טוב (ראשון של פסח, או ראשון של סוכות), הוא הלילה האחרון של זמן קידוש לבנה, יש לקדשה; אך אין לומר אלא את הברכה, ולא את יתר האמירות שנוהגים לומר בשעת קידוש לבנה (ראה תקציר למחר), וכל שכן שאסור לרקוד לאחר קידוש לבנה, כנהוג בימות החול. ויש אומרים שגם במקרה שהלילה האחרון שבו ניתן לקדש הוא במוצאי שבת, יש לקדש בליל שבת; ויש חולקים.

הלוח היומי

כ"ז בכסלו | רבי אברהם ב"ר דוד, הראב"ד זצ"ל מפושקירא, בעל ההשגות, בעלי הנפש ועוד

יארצייט:

ד' אלפים תתקנ"ח/ט: רבי אברהם ב"ר דוד, הראב"ד זצ"ל מפושקירא, בעל ההשגות, בעלי הנפש ועוד.
תק"ב: רבי משה ב"ר אברהם ברוידא זצ"ל, אב"ד פפד"מ ובעל אהל משה.
תרכ"ב: רבי אלעזר ב"ר משה אליקים בריעה הופשטיין זצ"ל, האדמו"ר מקוז'ניץ.
תרע"ו: רבי יוסף ב"ר אהרון פרלוב זצ"ל, האדמו"ר מקוידנוב.
תרע"ז: רבי שאול ב"ר אברהם קצין זצ"ל, בעל פרי צדיק.
תשכ"ג: רבי משולם ב"ר שמעון ראט זצ"ל, אב"ד טשורנוביץ, שאף ועוד, בעל שו"ת קול מבשר ועוד.
תשל"א: רבי יהושע זליג ב"ר שמעון משה דיסקין זצ"ל, אב"ד פרדס חנה.

האם מותר לשקר כדי להימנע מסיפור רכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

השייכים גם בסיפור ללא פרטים מזהים: 'בצדק תשפוט עמיתך', 'לא תשא עליו חטא', וכן לאוין מדברי קבלה של 'ורעת איש באחיו אל תחשבו בלבבכם' וכן 'איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם'. [אמנם, בשו"ת לחפץ בחיים (ח"ג סימן יב) הביא עדות מנכדי ה'חפץ חיים', שנשאל על כך והשיב 'שלשון הרע בלי שם הוא כמו מכתב בלא כתובת'. ומשמע לכאורה שלא פעל בכך כלום ולא עובר שום לאו, וראה עוד בביאורים ומוספים בענין זה].

נידון נוסף בענין זה מובא בביאורים ומוספים - לגבי אופן שהמספר גורם לשומע להסתפק בין כמה אנשים מי מהם עשה לו את העוולה [ולא תהיה לו אפשרות לברר בעתיד מיהו]. דעת הגר"א גניחובסקי, שכיון שמפני שלא יידע מי מהם עשה לו עוולה, יטור איבה בלבו על כולם, עובר המספר על איסור רכילות.

לשון הרע אין היתר לשקר כדי להימנע מכך. מאידך הוכיחו כמה אחרונים שהדברים אמורים גם לגבי לשון הרע. הדין השני, בו עוסק סעיף ט', הוא לגבי 'רכילות ללא שם'. כותב ה'חפץ חיים', שאפילו אם מספר הרכילות אינו אומר לשומע במפורש את שם האיש שדיבר אודותיו, אך על ידי סיפורו ממילא אחר כך נודע לו מי הוא האיש, עובר המספר ברכילות. וכן אם עצם הסיפור ידוע כבר לשומע, ועל ידי הרמז שקיבל מהמספר מתברר לו מי האיש, עובר המספר ברכילות.

מהדברים עולה, כי באופן שלא ניתן להבין על מי מדובר, אין איסור לשון הרע ורכילות. וכך מביאים בביאורים ומוספים בשם הגר"ח קנייבסקי. אמנם הגר"ש הומינר כתב, שאף שלא עובר על איסור רכילות ולשון הרע, מכל מקום עובר בלאווין אחרים,

הגה"צ רבי דב יפה אמר: ההודאה להקב"ה, היא עצמה פועלת להמשיך עלינו שפע של הטבה מהקב"ה, על ידי שהיא עושה אותנו ראויים וזכאים לקבל את הטובות.

(לעבדך באמת ח"ב עמ' ש')

נשתדל להכיר בטובותיו של ה' עמנו ולהרבות לפניו בשבח ובהודאה על כך, ונזכה לשפע של טובות וחסדים מאתו ית'